

staaende Anstalt, at bygge en ny paa et andet Sted, saa vil jeg dertil svare, at jeg troer, at dette i visse Retninger vilde være meget hensigtsmæssigt. Jeg holder meget mere af de noget mindre Anstalter — ikke af de ganske smaa —, men saa store, at de have Plads til omtrent 400; jeg troer, at det er den heldigste Form, hvorunder de Sindsyges daglige Pleie kan besørges, men, hvad jeg ikke kan unblade at gjøre opmærksom paa, er, at det er meget dyrere at have de mindre Anstalter. For den Sum, hvorfor vi her vilde være istand til at udvide den bestaaende Anstalt ved Borningborg, troer jeg ikke, vi vilde være istand til at bygge en ny Stiftelse til synderligt over Halvdelen af det Antal Patienter, som vi gjen- nem den paatænkte Udvidelse kunne skaffe Plads til. Det vil let sees, hvori dette ligger; der skal erhverves Terrain og Administrationsbygninger til hele Bestyrelsen, der skal opføres Magasiner osv. Alt dette haves her, og det kan blive enten ganske, som det er, eller med en forholdsvis mindre betydelig Udvidelse tjene til den nye Anstalt; men dersom man skal bygge en Anstalt heelt op fra Nytt, saa bliver det for dyrt. Hertil kommer fremdeles, at Administrationen i de to Stiftelser tilsammentagen nødvendigvis maa blive dyrere end i den ene. Altsaa, vi vilde haabe faae en større Udgift eengang for alle og tillige ved at bygge to Anstalter istedetfor een faae en større aarlig Udgift. Med al Anerkjendelse derfor af den ærede Rigsdagsmands Tanke, troer jeg dog, at det i praktisk Henseende vil være det Hensigtsmæssigste at holde sig til den Tanke, her er udtrykt, nemlig at udvide den bestaaende Anstalt.

Her kommer jeg nu til det Punkt, der nærmest foranledigede mig til at tage Ordet, den Tanke nemlig, der blev fremhævet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Tuxen). Den nævnte ærede Rigsdagsmand fremsatte den Tanke, om ikke det Hensigtsmæssigste vilde være, istedetfor at udvide den bestaaende Anstalt, da at bygge et særligt Pleiehuss, hvori man anbragte de Uhelbredelige, saaledes at man altsaa havde een Anstalt for de Helbredelige og en anden for de Uhelbredelige. Derom gjælder nu i oekonomisk Henseende idet-

mindste endeel af det, som jeg allerede har sagt; men der er meget vigtigere Hensyn i denne Retning end det oekonomiske, som ere at tage, og som gjøre, at jeg ikke troer at kunne anbefale denne Tanke. Det er forresten en Tanke, som tidligere har været meget stærkt hævdet, som en Tid har været antagen for det rigtige System, men som en meget udbredt Erfaring af de kyndigste Mænd i dette Fag har oplyst om, ikke er den heldige. Efter Videnskaber- nes nuværende Standpunkt er det erkjendt, at den Tanke er den vigtige, som her er fulgt, at man i een Anstalt har baade Helbredelige og Uhelbredelige, og jeg skal tillade mig kortelig at anføre for Thingets Medlemmer, hvad det er for Erfaringer, som fornemmelig have bevirket, at man er gaaet over til dette System. Det er for det Første dette, at det i de practiske Tilfælde mangen Gang er overordentlig vanskeligt, ja man kan sige umuligt at erklære, om en Patient er helbredelig eller ikke. En Mand kan være sindsvag, og være sindsvag med Symptomer, som gjøre det overordentlig sandsynligt, at han ikke vil blive helbredet, og dog kan det vise sig, efter Mars Forløb endogsaa, at aldeles ufornødet og mod Alt, hvad man maatte vente for dette Menneskes Vedkommende, hans Forstand dog vindes tilbage. Men jo mere dette er tydeligt og nærværende for den Læges Opmærksomhed, som behandler den Syge, desto mere Saab og Udfigt er der for ham til, at det virkelig vil ske; thi overlader man en saadan Mand aldeles til sig selv, saa svinder dermed betydeligt den Udfigt, han kunde have til at vinde sin Forstand igjen, hvorimod der, naar han vedbliver at være under en kyndig og menneskefjærlig Mandes Behandling, er langt Mere, der taler for, at de Chancer vilde blive benyttede, der endnu kunne være, til at skaffe ham hans Helbred igjen. Naar det dernæst er Sagen, at den Mand, som antages ikke at kunne faae sin Helbred mere, skal anbringes i en egen Anstalt, og ikke maa være i den, hvori han tidligere har været behandlet, saa sælbes der i det Dieblig, han flyttes fra Courthuset over i Pleieanstalten, en Dom over ham, hvis Betydning han med Alt det, at han ikke er ved sin Fornufts fulde Brug, meget ofte vil være istand til at fatte og føle meget smertelig.